

**ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง***
**The Affecting Factors on People Political Participation in the
Lower North Eastern**

พระมหาภูลังกา จันทรดี¹ และชัยยศ จินารัตน์²
Phramaha Phulangga Jandee¹ and Chaiyos Jinarat²
มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น^{1,2}
The Eastern University of Management and Technology^{1,2}
Email : Phulangka2516@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) เพื่ออธิบายและพยากรณ์ ความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่เป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โยโสธร ร้อยเอ็ด และศรีสะเกษ จำนวน 331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลการวิจัยพบว่า 1. ความรอบรู้ภายใน อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (2.87, 2.98 และ 2.92) และมีความเป็นปกติของข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางด้วยเช่นเดียวกัน เพียงแต่มีบางองค์ประกอบเท่านั้น ที่ค่าเฉลี่ยค่อนข้างผิดปกติ เช่น อุดมการณ์หัวรุนแรง หรือ กลุ่มอนุรักษนิยม หรือการเลือกตั้ง รณรงค์หาเสียง และการทำกิจกรรมโต้แย้งของประชาชน ของตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน 2. ตัวแปรความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับปานกลาง โดยมีค่า r ระหว่าง .616-.694 3. ความรอบรู้ภายในที่มีองค์ประกอบ ความเชื่อมั่น และความสามารถของแต่ละคนนั้น อธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร่วมกันร้อยละ

* Received November 30, 2021; Revised January 4, 2022; Accepted January 11, 2022

38 (Sig. 000, Std error .43) และมีความเป็นอิสระต่อกันตามค่า Durbin-Watson ที่ไม่เกิน 2.50 โดยมีค่าเท่ากับ 1.40 นอกจากนั้นแล้ว แต่ละองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อการทำนายร้อยละ 17 ความเชื่อมั่น และร้อยละ 49 ความสามารถเฉพาะบุคคลส่วนองค์ประกอบอุดมการณ์ทางการเมือง แบบหัวรุนแรง แบบโต้แย้ง และเสรีนิยม สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยตัวแปรหัวรุนแรง สามารถพยากรณ์ได้มากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 33 (Sig. 000, e. 04) รองลงมาเป็นแบบเสรีนิยม ร้อยละ 16 (Sig. 012, e. 05) ส่วนแบบโต้แย้ง มีอิทธิพลร้อยละ 15 (Sig. .010, e. 05) แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองตัวแปรพยากรณ์ มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร่วมกันได้ ร้อยละ 32 (Sig .000 Std. error. 45)

คำสำคัญ : ปัจจัย; การมีส่วนร่วมทางการเมือง; ภาตวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ABSTRACT

The objectives of this research were to (1) study the political savvy, political ideology and participation of people in the lower Northeast. 2) to study the correlation between variables political savvy, political ideology and participation. 3) to explain and forecast on political savvy, political ideology and participation of people in the lower Northeast. The samples were 311 members using Taro Yamane's formula who were entitled to vote in the Electoral in Ubonratchathanee, Yasothon, Roi-Et, and Srisaket province. The researcher of a questionnaire. The statistics are frequency, percentage, means, standard deviation and variance analysis.

The results show that the political savvy, political ideology and participation of people in the lower Northeast was at the middle level and the normality of the data was at the middle level, only some components that an unusual average, such as extremist ideology or conservative groups. or election campaign and the activities of the people's controversy of political participation variables, Variables of the political savvy, political ideology and participation was a statistically significant correlation in the same direction at the 0.01 level of significance with r values between .616-.694. and the political savvy with the elements of confidence and the abilities in each person was statistically significant at the .05 level on political participation. With a correlation coefficient at 38% (Sig. 000, Std error .43) and independent group. In according to the Durbin-Watson value

of not more than 2.50 with a value of 1.40, moreover in each of elements could predict overall at 17.0 percent of reliability, and 49 percent of individual abilities, the elements of political ideology by extremist, argumentative, and liberal could to predict overall people political participation with .005 level of significance. Especially, the most predictable variance was extremist at 33 percent (Sig. 000, e. 04), followed by liberal 16 percent (Sig. 012, e. 05), And influence at 15 percent (Sig. .010, e. 05). However, the two common predictive variables coefficient at 32 percent (Sig .000 Std. error. 45).

Keywords : Factors; Political Participation; Lower North Eastern

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ในสังคมประชาธิปไตยประชาชนต้องการความรู้ทางการเมือง เช่น การรู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมือง รายการแสดงการเลือกตั้ง หรือเรื่องที่ควรรู้ในแต่ละวัน ข่าวสารจึงเป็นแหล่งสำคัญของข้อมูล โดยที่ข่าวสารออนไลน์เป็นแหล่งข้อมูลในปัจจุบันที่ง่ายต่อการเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา (Levy & Nielson, 2018) ออนไลน์มีเดียจึงเป็นช่องทางการได้รับข่าวสารข้อมูลโดยเฉพาะ Facebook ที่ผู้ใช้สามารถแสดงออกและแบ่งปันข้อมูลไปยังผู้อื่นได้ สื่อสารเป็นช่องทางที่สำคัญในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับเรื่องราวทางการเมือง และสร้างการมีส่วนร่วมของการเมืองในกระบวนการประชาธิปไตย เพราะสื่อสารและมีเดียสมัยใหม่ อิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ของบุคคลในด้านการเมืองต่างๆ ความเจริญเติบโตทำให้เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ของเทคโนโลยีการสื่อสาร ที่พูดถึงใช้เป็นเครื่องมือในการบริโภคข้อมูลและมีนัยสำคัญทางสถิติของผู้ใช้กับกิจกรรมทางการเมือง (Dalisy et al, 2019) ประชาชนได้แบ่งปันแนวคิดฐานทางการเมืองสื่อสารเทคโนโลยีนี้อย่างต่อเนื่องและทำให้มีบทบาทสำคัญในการแสดงความคิดเห็นสาธารณะ การติดตาม ความตระหนักทางการเมือง และการมีส่วนร่วม (Min & Wohn, 2018) Westfall et al (2005) ได้กล่าวว่า กระแสทางการเมืองที่ประกอบด้วยคนสนับสนุน และการเมืองเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในกระบวนการทางการเมืองส่งผลถึงการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มผู้สนับสนุนพรรคการเมือง และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่ออุดมการณ์ทางการเมืองโดยเฉพาะเรื่องความเชื่อ (Baldassari, 2011)

ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมีแนวคิดที่หลากหลายทั้งด้านคุณธรรม และคุณค่าของตนเองจึงเป็นความจำเป็นที่ต้องทำความเข้าใจว่า บุคคลมีการพัฒนาอุดมการณ์ทางการเมืองและโครงสร้างของอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นอย่างไรอุดมการณ์ทางการเมืองยากในการให้คำนิยามและยังไม่ชัดเจน (Jost et al, 2009) ถึงแม้ว่า Jost (2006) ได้พยายามอธิบายอุดมการณ์ทางการเมืองว่ามีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่ อุดมการณ์แบบเสรี (Liberal Ideology) และอุดมการณ์แบบอนุรักษ (Conservative Ideology) หรือที่เรียกว่า ซ้ายและขวาก็

ตามแต่ความหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองลักษณะชายหรือชาก็ไม่เพียงพอ เพราะไม่เหมาะสำหรับสังคมและเศรษฐกิจ (Johnston&Wronsk, 2015) จึงมีการพยายามอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองว่าจะต้องเป็นหลายลักษณะ ทั้งที่มีความแตกต่างด้านทัศนคติ และความเชื่อ ในทางสังคมและเนื้อหาทางเศรษฐกิจรวมถึงสถานการณ์ด้วย (Kandler et al , 2012) พฤติกรรมของผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง จะเอาเสียงเลือกตั้งที่มีผลมาจากคุณค่าทางการเมือง และความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมือง (Mixon et al, 2019) ซึ่ง Abramowity&Sanuders (1998) ได้อธิบายว่า พรรคดีโมแครต ในประเทศสหรัฐอเมริกา มักจะมีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม ในขณะที่พรรครีพับลิกัน มีความสัมพันธ์กับอุดมการณ์ทางการเมืองแบบอนุรักษ์นิยม Seeberg (2017) และ Layman et al (2000) ได้สรุปให้เห็นว่า โครงสร้างทางสังคม เป็นสิ่งสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมือง ผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งจะเลือกพรรคการเมืองที่มีเรื่องราวเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับผู้มีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง

ปรากฏการณ์การเดินขบวนเรียกร้องของกลุ่มเยาวชน ในนาม “ราษฎร” เป็นผลของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างจากคนรุ่นก่อน ความรู้สึกนึกคิด ความผูกพันกับสิ่งรอบตัวที่แตกต่างทำให้เกิดความไม่มั่นใจในเสถียรภาพของชีวิต ความมั่นคง กลายเป็น “Angry Generation” ที่มาจากการอัดอัดทุกเรื่องแสดงออกทุกเรื่องไม่มีความอดทน มีการยึดโยงกับต่างประเทศมากขึ้น เป็นกระบวนการเรียนรู้เข้าใจในสังคมจนเกิดกระบวนการประท้วง (มติชน, 2563) ประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ แต่รัฐธรรมนูญปัจจุบันที่ร่างขึ้นในปี 2560 โดยผ่านประชามติ 16.8 ล้านเสียง ได้ตัดสิทธิ์ของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายบริหารประเทศโดยเฉพาะด้านความมั่นคง บริหารราชการ เศรษฐกิจและความยุติธรรม ประชาชนผู้เรียกร้องและชุมนุมโดยสงบถูกดำเนินการด้วยกฎหมายต่างๆ จนไม่อาจใช้เสรีภาพในการชุมนุม (ไทยรัฐ, 2563) กิตติทัศน์ ผกาทอง (2563) กล่าวว่าการเมืองในประเทศไทยเป็นการเมืองที่เป็นยุคเปลี่ยนผ่านระหว่างอำนาจนิยมและเสรีนิยม การเรียกร้องสิทธิเสรีภาพของนักเรียนในสังคมยุคใหม่เพื่อกดดันและต่อต้านฝ่ายอำนาจนิยม ปัญหาต่างๆเกิดขึ้นจากความด้อยในการบริหารจัดการบ้านเมืองตามหลักธรรมาภิบาล ปัญหาเศรษฐกิจถดถอยเนื่องจากภัยพิบัติจากโรคระบาด covid 19 เมื่อการเมืองไม่มั่นคงเศรษฐกิจก็ไม่มีเสถียรภาพการเข้าร่วมแสดงออกทางความคิดบนท้องถนนของคนรุ่นใหม่สะท้อนให้เห็นความขัดแย้งทางการเมืองเป็นการต่อสู้ทางความคิดและหาในโลกออนไลน์ของคนรุ่นใหม่ที่เรียกว่า Digital Native ที่มีวัฒนธรรมและการสื่อสารรวมทั้งภาษาใหม่ ความสัมพันธ์ระหว่างโลกออนไลน์และรับรายที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้น อุดมการณ์ วาทกรรม และการครองความคิด มีความแตกต่างของคนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริงและไม่เป็นจริงของสนามอ้อม (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2563)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง เพื่อให้ทราบแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

2.3 เพื่ออธิบายและพยากรณ์ ความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถแสดงการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อองค์ประกอบและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเมือง ความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่จะแสดงความสัมพันธ์และการพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่นักศึกษา นักวิจัย หรือนักวิชาการอื่นอาจนำไปพัฒนาในเนื้อหาที่ลึกซึ้งได้มากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการแสดงผลงานวิจัยให้กว้างขวางมากขึ้น

3.2 นักวิชาการและนักศึกษาอาจสร้างตัวแบบหรือกรอบแนวคิดใหม่ในบริบทขององค์กร วัฒนธรรม หรือข้อจำกัดอื่นๆ ที่แตกต่างจากการวิจัยนี้ก็จะเพิ่มประโยชน์ในทางวิชาการมากขึ้นได้ โดยเฉพาะในทางพุทธศาสนา พระภิกษุสงฆ์ที่สนใจในผลการวิจัยนี้อาจนำไปดัดแปลงเพื่อเป็นต่อหลักการธรรมะอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับกรอบแนวคิดของขรรษาสนี้ได้

3.3 ผู้บริหารองค์การทางการเมืองหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอาจนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ทางการเมือง และเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดจังหวัดอุบลราชธานี โยโสธร ร้อยเอ็ด และศรีสะเกษ จำนวน 4,753,578 คน เป็นการเก็บข้อมูลในช่วงระหว่างเดือน มิถุนายน ถึง พฤศจิกายน 2563 ทั้งนี้เนื่องจากเป็นช่วงการแพร่ระบาดของโรค ประกอบกับประเทศตกอยู่ในสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำและการเมืองถดถอย ซึ่งด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเน้นความสมัครใจให้ข้อมูลขนาดตัวอย่างกำหนดขนาดตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน วิธีสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตี มีความเป็นตัวแทนของทุกหน่วยประชากร

ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างตามหลักความน่าจะเป็น โดยแบ่งออกเป็นจังหวัดละ 100 คน แล้วจับสลากเก็บจังหวัดละ 4 อำเภอๆ ละ 25 คน ทั้งนี้เน้นความสะดวกในการให้ข้อมูล และมีผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์วิจัยนี้ อย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันปัญหาความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้นได้ในภายหลัง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราวัด 5 ระดับ การทดสอบความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความตรงมาแล้ว ไปทดลองใช้งานกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คนแล้วนำกลับมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในของแต่ละข้อคำถาม แล้วประเมินระดับความเชื่อมั่นตามค่า Alpha ที่ได้ตั้งแต่ .80 ขึ้นไป รวมถึงมีค่า Corrected Item แสดงความสัมพันธ์ของแต่ละข้อคำถาม มากกว่า .30 ขึ้นไป แปลผลได้ว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ร่วมกับการมอบหมายให้มีผู้ช่วยวิจัย คอยรวบรวมข้อมูลส่งกลับคืนมาในระยะพอสมควร หากแต่ต้องดำเนินการเก็บข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างแบบช่วงชั้น โดยวิธีการจับฉลากเลือกเอาจังหวัดละ 4 อำเภอ แล้วสุ่มเก็บตัวอย่างอำเภอละ 25 ฉบับ รวมทั้งหมด 4 จังหวัดๆ ละ 100 ได้ข้อมูลกลับคืนมาในสภาพที่ตอบคำถามครบทุกข้อจำนวน 331 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.97 ถือเป็นจำนวนข้อมูลที่มีขนาดพอดีสำหรับการวิเคราะห์ผล แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยยังจำเป็นต้องพิจารณาปัญหาความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง จากผลการวิเคราะห์ต่อไป สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความแปรปรวนของตัวแปรต้นเชิงปริมาณจำนวนหลายตัวแปร โดยมุ่งให้ได้ผลในเชิงการพยากรณ์หรือการทำนายต่อตัวแปรผล

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาระดับความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ตารางที่ 1 ระดับความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ความรอบรู้ทางการเมือง	$\bar{X}$	Std. Error	S.D.
ความมั่นใจ (Confidence)	2.76	0.04	0.68
ความสามารถ (Competence)	2.98	0.04	0.66
รวม	2.87	0.03	0.61

อุดมการณ์ทางการเมือง	$\bar{X}$	Std. Error	S.D.
กลุ่มหัวรุนแรง (Radical)	2.86	0.04	0.74
อุดมการณ์แบบเสรีนิยม (Liberalism)	2.99	0.03	0.62
กลุ่มอนุรักษนิยม (Reactionaries)	3.04	0.04	0.64
อุดมการณ์แบบอนุรักษ (Conservative)	3.06	0.04	0.72
รวม	2.99	0.03	0.56

ภาวะผู้นำภาคพลเมือง (Civic Leadership)	$\bar{X}$	Std. Error	S.D.
ภาวะผู้นำทางการเมือง (Political Leadership)	4.09	0.03	0.70
ภาวะผู้นำชุมชน (Community Leadership)	3.93	0.04	0.75
ภาวะผู้นำจริยธรรม (Ethical Leadership)	3.89	0.04	0.78
ภาวะผู้นำบริหารจัดการ (Managerial Leadership)	3.94	0.03	0.72
รวม	3.96	0.04	0.74

จากตารางที่ 1 พบว่า ความรอบรู้ภายใน อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (2.87, 2.98 และ 2.92) และมีความเป็นปกติของข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางด้วยเช่นเดียวกัน เพียงแต่มีบางองค์ประกอบเท่านั้น ที่ค่าเฉลี่ยค่อนข้างผิดปกติ เช่น อุดมการณ์หัวรุนแรง หรือ กลุ่มอนุรักษนิยม หรือการเลือกตั้ง รมรณรงค์หาเสียง และการทำกิจกรรมโต้แย้งของประชาชน ของตัวแปรการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

5.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปร	ความรอบรู้ทางการเมือง	อุดมการณ์ทางการเมือง	การมีส่วนร่วมทางการเมือง
ความรอบรู้ทางการเมือง	1	.638**	..694**
อุดมการณ์ทางการเมือง	.638**	1	.616**
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	.694**	.616**	1

** ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 2 พบว่า ตัวแปรความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระดับปานกลาง โดยมีค่า r ระหว่าง .616-.694

5.3 ผลการอธิบายและพยากรณ์ความรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตารางที่ 3 การพยากรณ์ความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปรพยากรณ์ (Predict Variable)	คะแนนดิบ (B)	ความคาด เคลื่อนมาตรฐาน (St _e)	คะแนน มาตรฐาน (β)	ผล ทดสอบ (t)	นัยสำคัญ (p value)
ค่าคงที่ (Constant)	1.303	.116		11.245	.000
Confidence	.144	.045	.179	3.177	.002
Competence	.409	.047	.491	8.719	.000

R = .620 R² = .385 R²_{Adj} = .381 F = 102.55 p Value .000 Durbin-Waston 1.406

จากตารางที่ 3 พบว่า ความรอบรู้ภายใน ที่มีองค์ประกอบ ความเชื่อมั่น และความสามารถของแต่ละคนนั้น อธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร่วมกันร้อยละ 38 (Sig. 000, Std error .43) และมีความเป็นอิสระต่อกันตามค่า Durbin-Watson ที่ไม่เกิน 2.50 โดยมีค่าเท่ากับ 1.40 นอกจากนั้นแล้ว แต่ละองค์ประกอบมีอิทธิพลต่อการทำนายร้อยละ 17 ความเชื่อมั่น และร้อยละ 49 ความสามารถเฉพาะบุคคล

ตารางที่ 4 การพยากรณ์อุดมการณ์ทางการเมือง ที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ตัวแปรพยากรณ์ (Predict Variable)	คะแนนดิบ (B)	ความคาด เคลื่อน มาตรฐาน (St _e)	คะแนน มาตรฐาน (β)	ผล ทดสอบ (t)	นัยสำคัญ (p value)
ค่าคงที่ (Constant)	1.370	.136		10.086	.000
Radical	.250	.045	.338	5.509	.000
Reactionaries	.130	.050	.152	2.604	.010
Liberalism	.147	.058	.167	2.537	.012

R = .568 R² = .323 R²_{Adj} = .317 F = 51.949 p Value .000 Durbin-Waston 1.210

จากตารางที่ 4 พบว่า องค์ประกอบอุดมการณ์ทางการเมือง แบบหัวรุนแรง แบบโต้แย้ง และเสรีนิยม สามารถอธิบายความแปรปรวนร่วมกันได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยตัวแปรหัวรุนแรง สามารถพยากรณ์ได้มากเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 33 (Sig. 000, e. 04) รองลงมาเป็นแบบเสรีนิยม ร้อยละ 16 (Sig. 012, e. 05) ส่วนแบบโต้แย้ง มีอิทธิพล ร้อยละ 15 (Sig. .010, e. 05) แต่อย่างไรก็ตามทั้งสองตัวแปรพยากรณ์ มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ร่วมกันได้ ร้อยละ 32 (Std e. 45)

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากสิ่งสำคัญที่ค้นพบว่า การทำกิจกรรมทางการเมือง ตั้งแต่การออกไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง เข้าร่วมรณรงค์หาเสียงกับนักการเมือง หรือพรรคการเมืองที่ชื่นชอบ ไปจนถึง การติดต่อกับนักการเมือง และการเข้าร่วมประท้วงความไม่ชอบธรรมของฝ่ายรัฐบาล อันจะปรากฏได้อย่างชัดเจนในช่วงวิกฤติการเมือง ปี 2563 นี้ ที่มีกลุ่มเยาวชน คนรุ่นใหม่ ต่างออกมาแสดงความเห็น หรือข้อเรียกร้อง ตามแบบของผู้ดำรงชีวิตอย่างเสรีชน ซึ่งด้วยเหตุนี้ ผลวิจัยจึงออกมาในลักษณะที่สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในสังคมไทย โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีลาออก ยุบสภา ตลอดจนถึงการเสนอข้อเข้าขอแก้ไขรัฐธรรมนูญเสียใหม่ ที่เน้นหนักไปยังการให้เสรีภาพแก่ประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ความล้มเหลวของฝ่ายรัฐบาล ไปจนถึง ความแตกต่างกันของแนวคิด ทศนคติ และค่านิยม หรือความเชื่อที่มีต่อการดำรงชีวิตต่างกัน ของบุคคลที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน

ซึ่งด้วยเหตุนี้ หากจำเป็นต้องพัฒนา ความรอบรู้ภายในของประชาชนแต่ละคนให้มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น อาจจำเป็นต้องมีแนวปฏิบัติ ดังต่อไปนี้ 1)การคำนึงความแตกต่างของแต่ละบุคคล ด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน โดยเน้นการใช้สื่อออนไลน์ในการทำกิจกรรมทางการเมือง หรือกิจกรรมอื่นในสังคม 2)การปลูกฝังความเชื่อ และการพัฒนาความสามารถของแต่ละบุคคล ควรตระหนักถึงสิทธิความเป็นมนุษย์ และการให้เสรีภาพทางความคิด การแสดงออก ไปจนถึง การออกแบบวิถีการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลด้วยความเคารพ ซึ่งเริ่มต้นได้ตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถานศึกษา ไปจนถึง สถาบันทางสังคม และเศรษฐกิจอื่น เช่น การตัดสินใจเลือกเรียนได้ตามความถนัด หรือชื่นชอบ โดยสถานศึกษาอาจไม่จำเป็นต้องใช้หลักสูตรใดใดเลย หากแต่เปิดโอกาสให้นักเรียน หรือนักศึกษาแต่ละคน พัฒนาหลักสูตรของตนเอง 3)การสร้างบรรยากาศแห่งเสรีภาพ จากการเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อออนไลน์โดยไม่ผิดต่อกฎหมาย ทั้งนี้เพราะการให้เสรีภาพแก่สื่อ ย่อมช่วยให้ผู้คนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นที่ไม่สบายใจ หรือแม้แต่การนำเสนอทางออกที่ดีให้กับประเทศ 4)การรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างด้วยความเคารพ โดยเฉพาะการออกกฎหมาย หรือแม้แต่เขียนรัฐธรรมนูญ ที่พึงตระหนักถึงสิทธิ และเสรีภาพของมนุษย์ทุกคน โดยปราศจากการแบ่งแยกทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ หรือค่านิยมใดใดของทุกสถาบันมาตั้งแต่สถาบัน

ครอบครัว สถานศึกษา ไปจนถึง บริษัท โรงงาน หน่วยงานทางสังคม หรือทางเศรษฐกิจใดใด โดยถือเอาว่า การให้ความเคารพเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ที่ควรได้รับ ทั้งในทางนิติบัญญัติ และการปฏิบัติต่อกันและกัน จริงในสังคม 5)การรณรงค์ให้สังคมเคารพต่อจริยธรรมของประเทศ เช่นความซื่อสัตย์สุจริต การไม่คดโกง หรือการไม่อธิบายถูกเป็นผิด หรือผิดเป็นถูกได้อย่างหน้าตาเฉย ย่อมช่วยให้สังคมลดได้ทั้งปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจ และกิจกรรมอื่นที่จำเป็นสำหรับมนุษย์ แม้แต่ในครอบครัว และสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจาก ความคลาดเคลื่อนของจริยธรรมสังคม นำไปสู่การบ่มเพาะค่านิยมที่ไม่ถูกต้องด้วยเจตนา ทั้งนี้ เพราะ ผู้ใหญ่ในสังคมสอน หรืออบรมเด็กให้ละเว้น ในสิ่งที่ตน หมุ่คณะของตนลงมือปฏิบัติอย่างเป็นประจำ เช่น การทุจริตในหน้าที่ และการเอาเปรียบคนอื่นในสังคม เพราะฉะนั้นการทำกิจกรรมใดใดเพื่อให้ได้ตามข้อเสนอแนะนี้ เราจำเป็นต้องตระหนักกันทั้งสังคม แล้วนำไปอบรมบ่มเพาะนิสัยให้มีขึ้นตั้งแต่ระดับครอบครัว สถานศึกษา ไปจนถึงสถาบันทางสังคม และเศรษฐกิจ คือสรุปลงท้ายขึ้นคือ นำเอาความดีงามของสังคมสมัยเดิม กลับมาปัดฝุ่นใหม่ สำหรับนำมาใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้สังคมมีความสามัคคีมากขึ้น สิ่งสำคัญคือ เด็กและเยาวชนไทยรุ่นปัจจุบันขาดโอกาสในการแสดงออก ทั้งโดยเจตนา และไม่มีเจตนา หากแต่ในทางปฏิบัติแล้ว มีเด็กหรือเยาวชนจำนวนมาก ที่มีความสามารถมากพอ จะกลายมาเป็นทุนให้กับสังคมได้เป็นอย่างดี เพียงแต่ผู้ใหญ่ยังมองไม่เห็นในการหยิบฉวยเอาสิ่งที่ดี และมีอยู่แล้วในสังคมไปใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ ในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศ ครบทุกด้าน

และจากข้อค้นพบดังกล่าวนี้ มีผลวิจัยที่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌมกร ทยาประศาสน์ (2563) ที่ค้นพบว่า ความสัมพันธ์เชิงอิทธิพลระหว่าง ปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุกับระดับการศึกษา ส่งผลกระทบต่อการใช้สื่อ Online ประเภท การทำกิจกรรมสาธารณะ เวลาในการใช้สื่อแต่ละครั้ง ร่วมกับการส่งต่อข้อความ หรือภาพการเมือง ซึ่งส่งผลกระทบทั้งต่อความรอบรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคพลเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผ่านองค์ประกอบ ความสามารถเฉพาะตัว ความรอบรู้ภายนอก และกระบวนการทางการเมือง ทั้งนี้มีอิทธิพลร้อยละ 92 (Sig. 000, Std error = .41) นอกจากนั้นแล้วยังสอดคล้องกับผลวิจัยของวีระศักดิ์ จินารัตน์ (2563) ที่ค้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยม ใช้สื่อ Online ประเภท Facebook (ร้อยละ 85.1) โดยใช้ทุกวัน (ร้อยละ 82.1) ครั้งละไม่เกิน 30 นาทีแต่ใช้หลายครั้งต่อวัน (ร้อยละ 35.1) ในช่วงเวลาระหว่าง 20.00-24.00 น. (ร้อยละ 53.8) เพื่อเหตุผลในการติดตามข่าวสังคม (ร้อยละ 84.8) โดยมีการติดตามทุกวัน (ร้อยละ 74.0) แบบติดตามเฉยๆ โดยไม่เคยยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมการเมือง (ร้อยละ 38.5) และไม่เคยสนทนา หรือแลกเปลี่ยนความเห็นทางการเมืองผ่านสื่อ Online เลย (ร้อยละ 48.9) นอกจากนั้นแล้ว ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ของงานวิจัยนี้ ได้รับอิทธิพลของการใช้สื่อจาก เพื่อนสนิท (ร้อยละ 41.3) ซึ่งติดตามข่าวการเมือง 1-2 วันต่อสัปดาห์ (ร้อยละ 33.7) รวมถึง ใช้หลักเหตุผลในการติดตามข่าวสารทางการเมือง (ร้อยละ 47.4)

นอกจากนี้แล้ว แพรวพรรณ สืบเสนาะ (2562) ที่ได้ค้นพบเช่นเดียวกันว่า ผู้หญิงที่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี นิยมใช้ Facebook เป็นสื่อในการติดตามข้อมูลข่าวสาร และทำกิจกรรมทางการเมืองอย่างน้อย สัปดาห์ละ 3-4 ครั้ง โดยมีการใช้ครั้งละไม่น้อยกว่า 45 นาที ซึ่งเท่ากับ สะท้อนให้เห็นได้ชัดว่า การใช้สื่อ Online ประเภท Facebook นั้นมีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล เจ้าหน้าที่รัฐ และข้าราชการ เพื่อดำรงไว้ซึ่งประโยชน์ที่ประชาชนควรได้รับ เพราะฉะนั้น การใช้พื้นที่ของสื่อ Facebook ในการกระจายข้อมูล และข่าวสารของ นักรณรงค์เมือง พรรคการเมือง การประชุมรัฐสภา ไปจนถึง การออกกฎหมาย หรือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ล้วนแต่ส่งผลต่อ การเพิ่มขึ้นของการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากขึ้นในยุคปัจจุบัน และด้วยเหตุนี้ ผู้มีอำนาจในการปกครองประเทศ สมควรจะดำเนินการสิ่งต่อไปนี้ 1) การเปิดพื้นที่สื่อสารสาธารณะให้ เป็นพื้นที่ปลอดภัยสำหรับการแสดงความคิดเห็นของประชาชน 2) รมรณรงค์ให้มีการใช้สื่อ Online ในการติดตามข่าวสาร และตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่บ้านเมือง และ 3) ร่วมกันใช้สื่อ Facebook ในการสร้างวัฒนธรรม และค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคม เช่น ค่านิยมในการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ไปจนถึง การรักษาสีทธิประโยชน์ของประชาชน ทั้งจากการตรวจสอบการทำงานของนักรณรงค์เมือง และพรรคการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เพราะฉะนั้น การส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนไทยรุ่นปัจจุบันที่ขาดโอกาสในการแสดงออก ทั้งโดยเจตนา และไม่มีเจตนา หากแต่ในทางปฏิบัติแล้ว มีเด็กหรือเยาวชนจำนวนมาก ที่มีความสามารถมากพอ จะกลายมาเป็นทุนให้กับสังคมได้เป็นอย่างดี เพียงแต่ผู้ใหญ่ยังมองไม่เห็นในการหยิบฉวยเอาสิ่งที่ดี และมีอยู่แล้วในสังคมไปใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์ ในการสร้างความเจริญรุ่งเรืองให้กับประเทศ ครบทุกด้าน โดยเฉพาะ 1) การใช้สื่อในการพัฒนา ความรอบรู้ภายใน อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน 2) การตระหนักถึง ความแตกต่างกันของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน นั้นมีความสัมพันธ์กับการใช้สื่อออนไลน์ที่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ภายใน ไปจนถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน 3) การส่งเสริมให้กลุ่มคนอายุระหว่าง 18-35 ปีที่มีการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หรือเทียบเท่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ของมหาวิทยาลัย เป็นผู้ที่มีรายได้ไม่น้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน นิยมใช้ Facebook เป็นสื่อในการติดตามข่าว รับฟังการวิเคราะห์ข่าว ติดตาม Page ที่ชื่นชอบ รวมไปถึงการ Post & Share ข้อความ หรือภาพทางการเมือง ไปพร้อมกับการเรียนรู้ และพัฒนาความเชื่อ ความสามารถของตนให้กลายเป็นคนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแบบหัวรุนแรง พร้อมกันความเป็นเสรีนิยม รวมไปถึง การออกมาโต้แย้งในสิ่งที่ตนคิดต่าง หรือเห็นต่างไปจากกลุ่มคนอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป แต่มีรายได้มากกว่า 35,000 บาทต่อเดือน ซึ่งยังนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ หรือติดตามข่าวทางโทรทัศน์ ซึ่งมักนำเสนอข่าวไปในทิศทางเดียวกัน

นอกจากนั้นแล้ว ยังค้นพบกิจกรรมทางการเมืองที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเดิมของคนทุกกลุ่มตั้งแต่การใช้สิทธิเลือกตั้ง ทัศนคติหาเสียง ออกมาต่อต้าน โต้แย้ง และชุมนุมประท้วงขับไล่นักการเมือง ผู้ที่ได้ชื่อว่า เป็นบุคคลผู้ชอบเอาเปรียบคนอื่นอย่างถูกกฎหมาย อันล้วนเป็นผลเกิดจากความแตกต่างในระดับปัจเจกบุคคลในการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ไปจนถึง การบ่มเพาะอุดมการณ์ทางการเมืองแบบไม่ตั้งใจ แล้วทำให้เกิดเป็นความเชื่อ และค่านิยม ในการทำกิจกรรมทางการเมืองที่ต่างกัน ของกลุ่มคนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน แต่อย่างไรก็ตาม เรายังค้นพบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรอิทธิพลที่มีผลต่อการพยากรณ์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน แม้จะมีเพียงระดับน้อยถึงปานกลางก็ตาม หากแต่ทำให้เรามองเห็นได้ชัดว่า มีความเกี่ยวข้องกันระหว่างปัจจัยด้านอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การใช้สื่อ Online ทั้งการติดตามข่าว ติดตาม Page และการ Post & Share ข้อความ หรือภาพทางการเมืองแล้วส่งผลให้แต่ละได้รับการพัฒนาความรู้ ความเชื่อ และเพิ่มสมรรถนะในการกิจกรรมเพื่อชุมชนของตน หรือแม้แต่การเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ การบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม หรือการเสียสละทรัพย์ เพื่อร่วมในการพัฒนาสังคมหรือชุมชนของตนไปในทิศทางที่ถูกต้อง นอกจากนั้นแล้ว จากการทำกิจกรรมดังกล่าวนี้ ยังส่งผลให้กลุ่มคนอายุน้อยกลายเป็นคนหัวรุนแรง ชอบการโต้แย้ง หรือการแสดงเหตุผลของตนออกไปให้ผู้อื่นได้รับฟัง เพียงแต่กลุ่มคนอายุมาก ขาดซึ่งความเคารพต่อความเป็นมนุษย์ของเด็กและเยาวชน จึงกลายเป็นความขัดแย้ง ที่ไร้ทั้งเหตุและผลพอสำหรับการสร้างความเชื่อถือให้กับกลุ่มคนผู้มีปัญญา สิ่งสำคัญคือ กลายเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิด ความเป็นกลุ่มเสรีชน กลุ่มคนที่พยายามเรียกร้องสิทธิในการดำรงชีวิตของตนที่มีมาแต่กำเนิดแล้วตามธรรมชาติ ความเชื่อ สมรรถนะส่วนบุคคล กลุ่มหัวรุนแรง เสรีนิยม และการโต้แย้ง สามารถพยากรณ์ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และมีอำนาจทำนายได้ถึงร้อยละ 38 และร้อยละ 32 เพียงแต่มีความเป็นไปได้ของผลการพยากรณ์ร้อยละ 55 และ 57 เท่านั้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถแสดงการรับรู้ของประชาชนที่มีต่อองค์ประกอบและปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเมือง ความรอบรู้ทางการเมือง อุดมการณ์ทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมือง ที่จะแสดงความสัมพันธ์และการพยากรณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ที่นักศึกษา นักวิจัย หรือนักวิชาการอื่นอาจนำไปพัฒนาในเนื้อหาที่ลึกซึ้งได้มากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการแสดงผลงานวิจัยให้กว้างขวางมากขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 ผู้บริหารองค์การทางการเมืองหรือองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอาจนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ประโยชน์ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลทางการเมืองหรือกิจกรรมสาธารณะของรัฐเพื่อให้ประชาชนได้มีความรู้ทางการเมือง และเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะ

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

7.3.1 นักวิชาการและนักศึกษาอาจสร้างตัวแบบหรือกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ใหม่ในบริบทขององค์กร วัฒนธรรม หรือข้อจำกัดอื่นๆ ที่แตกต่างจากการวิจัยนี้ก็จะเพิ่มประโยชน์ในทางวิชาการมากขึ้นได้ โดยเฉพาะในทางพุทธศาสนา พระภิกษุสงฆ์ที่สนใจในผลการวิจัยนี้อาจนำไปดัดแปลงเพื่อเป็นต่อหลักธรรมะอื่นๆ ที่สัมพันธ์กับกรอบแนวคิดของฆราวาสนี้ได้

8. บรรณานุกรม

- กิตติทัศน์ ผกาทอง (2563). **คนรุ่นใหม่กับกิจกรรมทางการเมือง**. หนังสือพิมพ์มติชน. วันที่ 23 ตุลาคม 2563.
- ไทยรัฐ. (2563). **สิทธิประชาชนที่หายไป**. หนังสือไทยรัฐ. วันที่ 7 ธันวาคม 2563.
- ธมกร ทยาประศาสน์. (2563). **การใช้สื่อออนไลน์และความรู้ทางการเมืองที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมภาคพลเมือง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษิต สาขาวิชารัฐศาสตร์. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์. (2563). **การแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองครั้งใหม่**. หนังสือพิมพ์มติชน. วันที่ 23 ตุลาคม 2563.
- มติชน (2563). **มือบที่ไม่ใช่มีอบแต่มันคือชีวิต**. หนังสือพิมพ์มติชน. วันที่ 31 ตุลาคม 2563.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2563). **Social Media และแนวโน้มการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบ Digital ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกใน ปี พ.ศ. 2562 : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยทั่วประเทศไทย**. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น.
- Abramowitz, A.I., & Saunders, K.L. (1998). Ideological Realignment in the U.S. Electorate. *Journal of Politics*. 60(6). 34-52.
- Baldassarri, D. (2011). Partisan joiners: Associational membership and political Polarization in the United States (1974-2004). *Social Science Quarterly*. 92(3). 631-655.
- Dalisay, F., Kushin, M.J., & Yamamoto, M (2019). The Demobilizing Potential of Conflict for Web and Mobile Political Participation. *Civic Engagement and Politics*. 2019. 1342-1361.
- Johnston, C. D., & Wronski, J. (2015). Personality dispositions and political preferences across hard and easy issues. *Political psychology*. 36(1). 35-53.

- Jost, J.T. (2006). The end of the end ideology. **American Psychologist**. 61(7). 651-670.
- Jost, J.T., Federico, C.M. & Napier, J.L. (2009). Political ideology: Its structure, function, and elective affinities. **Annual Review of Psychology**. 60. 307-337.
- Kandler, C., Bleidorn, W., & Riemann, R. (2012). Left or right? Sources of political. Orientation : The roles of genetic factors, cultural transmission, assortative mating, and personality. **Journal of Personality and Social Psychology**. 102(3). 633-645.
- Layman, G.C., & Carsey, L.M. (2000). **Ideological Realignment in Contemporary American Politics: The Case of Party Activists**. Unpublished Manuscript.
- Levy, D.A. & Nielsen, R.K. (2018). **Reuters Institute Digital News Report 2018**. University of Oxford.
- Min, S. J., & Wohn, D. Y. (2018). All that you news that you don't like: Cross-cutting exposure and political participation in the age of social media. **Computers in Human Behavior**. 83. 24-31.
- Mixon, F.G., Sankaran, C. & Upadhyaya, K.P. (2019). **Is political ideology stable?**. Evidence from long-service members of the United States Congress.
- Seeberg, H.B. (2017). How Stable is Political Parties' Issue Ownership? A Cross-Time, Cross-National Analysis. **Political Studies**. 65. 475-92.
- Westfall, J., Van Boven, L., Chambers, J. R., & Judd, C. M. (2015). Perceiving political polarization in the United States: Party identity strength and attitude extremity exacerbate the perceived partisan divide. **Perspectives on Psychological Science**. 10(2). 145-158.